

Este de două ori în săptămâna: Joi-a și Dominecă; era cându-vă prețină importantă materiei, va fi de trei sau de patru ori în săptămâna.

Pretiul de prenumeratiune,
pentru Austria:
pe anu intregu 8 fl. v. a.
„diuometate de anu 4 fl. v. a.
„patrui 2 fl. v. a.
pentru România și străinătate:
„ anu intregu 12 fl. v. a.
„ diuometate de anu 6 fl. v. a.

ALBINA.

Invitare de prenumeratiune la „ALBINA”

pe anulu 1875, cu pretiurile si in conditiunile de pana acumă.

Budapest in 11 februarie n.

Dominică viitoră se deschide în Aradu Sinodul eparchial electoral, pentru alegerea de episcopu în veduviștilu scaunu, care alegere, precum credem, luni de buna séma se va executa.

Dupa tôte câtă ni se reportă, suntemu indreptatitii speră, că actul va decurge în cea mai buna armonia, spiritele fiindu conduse de însemnetatea și chiar santiernă causei, precum acăstă a dovedită și prin absolută tacere a diaristicei noastre, carea nu avă a luă notitia despre nici unu feliu de agitațiuni, intrige, cortesii. Tienemu că — asiă să cuveniu sè fie. —

* * *

Totu pe luni după medieadi la 4 ore, comitetul central al Reuniunii tuturor Romanilor din comitatul Aradului, convocă adunare generală — în localitățile cele spăciose ale dului cetățianu G. Dogariu, cu o programă cătu se pote de ampla și momentosă. Ni pare reu, că lipsă de timpu și de spaciu nu ni ieră a publică Apelul intregu, der credem, că — ajunge, deca spunem cumca — este vorba de reorganisarea séu — incetarea Reuniunii, că — se lucra, de — „a trage contu de greu'a nôstra situatiune,” de — „a lumină si impreună, si decide asupr'a sortei cauzelor si tienutei nôstre nationali.”

* * *

Pe marti, precum scim, este convocata adunarea generală a asociațiunei lit. pentru cultură poporului nostru; și asiă — credem, că este invederatu, cumca dilele septembanei viitorie vor să centre multă inteligintă și activitate romana in Aradu. Ddieu bunulu să incordonie staruintiele nôstre cele bune — cu succesulu dorit! —

Budapest, in 11 fauru n. 1874.

Două evenimente si resp. miscaminte sunt, cari eu totu de adinsulu trebuie să mi ocupe totă atențunea — intru interesul causei nôstre nationali, astă data de totu stagnanti, amortite, că să nu dicem sugrimate. Ună este crisia ce porni din parlamentul magiaru, si ale cărei dimensiuni pana in finitu — nici pe de parte nime nu pote să le prevăda séu precalcule, — pre care noi mai la vale o aprițiuim sub o rubrica a ei speciale; altă e — luptă ce mereu se înconde intre romanii din pările transilvanice, asupr'a tienutei si modului de a stator — facia de alegere pentru Dieta viitoră din Budapest.

In acăsta din urma privintia, precandu-nă din unele părți ale Unedorei și ale Albei — de-diosu, precum și din Sibiu ni se tramsa incuragiari pentru susținerea totu mai multu si mai firmu a procederei propuse de noi, d'alta parte eroului nostru de 1848/9, Acente Severu, in diu'a de 24 ianuariu, cu mare nevoie adună la Alba-Iulia, la casă sa, in prezintă a autorității politice competinti, bieti 20 de inteliginti la o consultare; totu pe atunci intre „Gaz. Transilvaniei” si „Orient. Lat.” se escă unu conflictu polemicu dintre cele mai agere si drastece, cari ni arăta că acolo spiritele nu sunt dispuse de felu pentru tractare obiectiva, calma — a cestiunie; — ceea ce noă cu voce stentorica ni recomenda, a nu ni bagă mană in cuibulu vespilor.

Numai si numai ca de exemplu despre patim'a de care sunt conduse spiritele amintim, că precandu in „Gaz. Trans.” unu domnul concertante cu amaru se plange pentru limbagliu de totu brutalu si injuri osu alu „Orientul lat.” — totu atunci condeiul principale alu Gazetei, (in nr. 6) ea in ce tonu serie:

„Altii se avanta si sbara prin regiunile supreme ale politiciei nalte, pona candu unu altu colegu din Ungaria ingrijesc prin spioni si, ca să celu mai ageru politiciu, ca nucum-va să se faca ceva foră voi'a Dsae, si — nucum-va natiunea să fie tradata foră scirea lui.”

Foi'a, care „sbara prin regiunile supreme ale politiciei inalte,” este „Orient. lat.” — „colegul din Ungaria cu spioni si in Transilvania, casă celu mai ageru politiciu,” — este Babesiu de la „Albina”.

Asia dara draga mama?

A ultimiumu pentru bunacrescerea si leia litatea dvostre!

Si vediendu acăsta patima órba — ne intrebămu: ce ore pote să fie, cea-ce atătu de multu și scote pe acesti omeni din mintile loru, si ii face să-si uite chiar de tota omenia?

Dar las' că evenimentele ni voru dă deslucre. —

Er fratele Acente Severu, după ce vediū cătu de pucinu se interesedia inteleghintă nôstra din Transilvania de afacerile nationali, cum abia vr'c 20 potu adună la conforintă convocata de sine, indignatul pentru atăta „indolentia, nepasare, său friculită,” prorupse in tristulu suspinu:

„Ierusalime, Ierusalime, de căte ori am vrutu să ad-uu fiu tei, si — nu ai vrutu!”

Apoi in aspr'a judecata:

„Misera natiune romana! Eu te credeam majorena! Amur m'am inselat!”

Seraca lume! Vine acum „Sieb. D. Tagblatt” de vinerea trecuta si — traduce — urbi et orbi — cuvintele lui Acente astfelu.

„E leende romanische Nation! Ich hielte dich für majorum! aber bitter habe ich mich getäuscht! etc.”

Adeca — ni facu biêtă natiune — de unulu dintre cei mai buni fi ai ei — timbrata de „miserabile!”

De, au dreptu pomnii, si de la „Gaz.” si dela Blasius Alba-Iulia, că — in acelu tergu, in acele trebe netrebnice, noi n'ar fi să ne mestecămu, să ni redicămu vócea, să ni deschidemu anim'a curata! Dar — ce să facem cando — proletă de anima — nu ne lasa a fi nepasati! Dar — nu vedeti dvostre că — tocmai pentru acăsta proletă de anima ne-a luat intréga lumea straina la respire; apoi — de ce fratii dela Brasovu si dela Alba-Iulia să aiba mai multă incredere si tolerantia pentru noi, de cătu lumea straina!

Deci — sarutămu man'a respingătoria, — vedem că na'u nici cea mai mica trebuinta de noi, si asiă ne supunem in umilitia vointio loru! . . .

De altminter conferintă de la Alba-Iulia — a adoptat dōue:

„Antaiu, ca toti romanii cei indrepătati să nisuișca a fi inscriși de alegatori, inteligintă avendu a-lu conduce spre acestu scopu.

A deca: aceea-ce din capulu locului au recomandat totu foilo! —

A dōu'a: că — iniciativă Clusionilor săa reconoscute si acesti a-sau cercetatu, a convocă pre diu'a de 15 maiu st. n. — la careva locu potrivit — o confrintia generală — pentru deciderea tienutei Romanilor din Transilvania facia de venitiole alegeri dietali.

A deca: aceea-ce noi din capulu locului am recomandat!

La propunerea, ca in acea conferintă gen. alegatorii romanii din Transilvania să aibă votu decisivu, er alti inteliginti numai informativu, — incapă multa-multa vorba; dar — ar fi peccata a o face!

Rogămu acuma pe pré stimatulu nostru erou dela 1848/9 să recugete cu sangere: 6re pentru atăta, — si altu-ceva eră absolutmente cu nepotintă a decide d'asta data, — 6re pentru atăta merită să se adune in capu de ieră multime mai mare de intelliginti la Alba-Iulia? Si — 6re deca nu s'au adunat, merită natiunea romana — chiar pentru negrignintă intelighintii sale — a fi timbrata de „miserabile,” „elegant”!

Amicul nostru — pré bine scie, cătu ni este de amu si chiar adoratu, dar — la politica . . . Las'o dr -- lui, mei Acente!

Ei, vedeti, acum, deca fruntasii intelectuale — 5, 10, multu 15, s'ar fi adunat, precum noi propusese rămu, undeva la olalta si prin consultatiuni private, amicali, ar fi statoritu o programa buna, pre a cărei parte destinata publicitatii diaristică nôstra ar fi splicat' si recomandat' cătăva septembani, pe intrecute natiunii, er partea rezervata -- ar fi pus'o in lucrare pre căile corespondintorie, — ce credeti dvostre, 6re la astfelu de casu intelighintă nôstra din Transilvania, deplin informata si orientata — ar potă să remana atătu de indiferinte, natiunea atătu de misera?

En cugetati bine, domnilor, si fiti buni, lapetati ve de acelu satana spurcatu, ce sistematicamente ve preocupa si intarita in contra nôstra. —

Cris'a.

Budapest in 8 fauru n. 1874.

Precandu noi in nrulu precedinte intrebămu, că — ce 6re o să se aléga de acăsta confuziune parlamentaria, unde — toti din tôte pările dau in guvernul, si partitele ce ambla a se impacă, se sfasia un'a pre altă foră crutiare, — totu atunci ministeriul Bittó-Ghiczy dejá decisese a se retrage, si — numai inca caută modu, de a se retrage cu onore.

Dar — cris'a acăstă, după natură ei, pote se tienă multe dile, ba și septembani; de aceea noi trebue să o observăm si urmarim dia de dia, pasu de pasu, ca pre o scola buna pentru viitorul.

Onorabilii cetitori mai vechi ai nostri, sicur si-vor aduce a minte, cum noi atunci, candu observaramu, că guvernul magiaru facia de noi a adoptat si practică oblu politică decomponerei si sfasiării prin demoralisare, cum atunci am reflectatul pre domni, că au să se caiésca amar; căci acăstă politica nemorale incepe la noi si — va termină spargendu, derimandu si nimicindu la ei a casa!

Acăstă sorte ii-a ajunsu. O demoralisare si sfasiare mai cumplita de cătu in sinulu deákistilor nu se pote intipui. Eca cum chiar „P. Napló,” organulu acelei partite; se sprime in nrulu seu de ieri, despre starea ei de fecia:

„Partită deákiana a incetat a mai fi solidaria. Ea s'a sfarimatu in fractiuni, ce se grupădă imprejurul unor persoane. Mai essiste inca o partila si guverniale, carea insa nu cutesa a-si deschide gura, si essistu scrupulizatori si nedecisi, dar cari asemenea nu voru a se pronuncie inainte.”

„Stang'a centrală privesc la Tisza; Tisza privesc la guvern; guvernul la parlamentu; parlamentul — in tôte pările, la toti si — de nimenea n'asculta; toti in tôte pările retacescu, toti traguri in cătro!”

Prenumeratiuni se facu la toti dd. corespundinti ai nostri, si de a dreptul la Redactiune Stationgasse Nr. 1, unde sunt a se adresă si corespondintele, ce privesc Redactiunea, administratiunea săpeditură; cătă vor fi nefrancate, nuse vor primi, era cele anonime nu se vor publica.

Pentru anunțe si alte comunicatiuni de interes privat — se respunde cătă 7 cr. pe linie; repetările se facu cu pretiu scandit. Pretiul timbrului cătă 30 cr. pentru una data se anticipă.

„Astă aste situație a . . .”

„Essiste o fractiune, care voiesce a sustine cabinetul d'impreuna cu politică sa finaliză.”

„Essiste o a dôu'a fractiune, care inca doresc a sustine cabinetul, dar nu politică lui financiară.”

„Essiste o a trei fractiune, care partințesc politică finanțată a combinelui, dar — fora de acestu cabinet.”

„In fine essiste o fractiune, căreia nu-i trebesce nici cabinetul acesta, nici politică lui!”

„Acăstă este luptă de principii in parlamentu . . .”

„Este o fractiune care partințesc, si altă care nu partințesc unu cabinetu viitoru — cu Lonyay. Este o fractiune, care pretinde ca Sennyey, si este altă care pretinde ca Tisza să nu lipsescă din cabinetul viitoru. In fine este o fractiune, care mai asculta de guvern, dar — nu-lu springesc! . . . Eca caotele; nodulu gordianu . . .”

Astfelu fiindu, nu ne prinde mirare, că guvernul in consiliul seu de sambata sără decise — a cere numai inca atăta de la turmă sa de mameliu de pana aci, ca să-i votie in generalitate bugetului, după care salvare de onore apoi in data si-va depune portofolele la pîciorale Tronului.

Acăstă decisiune a sa in conferinția clubului deákianu de domineca o să comunica acestei partite, er acăstă se invol a face ministeriul servitulu si onoreea ceruta, pentru ca apoi acesta să se pote retrage cu onore.

Conformu acestor combinații se tiene, ca dlu Bittó dilele acestea are să plece la Viena, er Dietă, in data după votarea in generalitate a bugetului — se va proroga — pana atunci, pana candu MSa nu va fi in stare d'a-i prezenta nouu Cabinetu.

Acestea sunt combinații intre Ministeriul Bittó si intre partite si parlamentu — pana in diu'a de luni si marti. Ce va mai fi, nu vom lipsi a nota la timpul seu. —

Joi in 11 febr. n. —

Luni, Ministrul presedinte Bittó, cu o cuventare de 1½ 6re, er marti ministrul de finanțe Ghiczy, cu altă de dōne 6re — se pusera a chiarifică situație. Lumea crede, că — si-cantara versulu celu de pre urma. Temă li eră — a unui ca să altui, a dovedi spre justificarea loru, cumca — altfel de cum a procesu ei, nu se pote; spre acestu scopu, ei sugrafsira starea lucrurilor cu cele mai negre colori, pe d'alta parte incarcara cu imputatiuni pe — nemultamitoră lume, chiar si pe partesanii loru!

Etă resultatul — maririi cei desparte a d-lor magiari, asupratori ai nostri!

Destulu că — desbaterea generale asupra bugetului se continuă necurmatu pana astazi. Cei din urma inscrisi erau — Babesiu si Mileticu, cari insa observandu totală nerabdare a Casei, cu pucine cuvinți renunța la cuventu in aplauselo tuturor, alaturandu-se simplu propunerii lui Polit.

La 2 6re se fece votarea prin seculare si sedere, si — resultatul fu, conformu combinațiilor pre-alibili, că — cu mare majoritate se votă luarea in consideratiune a bugetului.

In data după acăstă, min. presedinte Bittó se scula si — amintindu manifestatiile din stangă in privința punerei la o parte a cestiunii de dreptu

publicu, de aci deducendu-si detorintia a patriotica, d'a substerne nou'a situatiune apretiunii monarchului, firesc dimpreuna cu portofiole, ceru ca Cas'a se-si intrerumpa pe unu timpu siedintiele, pana adeca la resolvirea crisei deschise prin MSA.

Cas'a intre aprobari generali acceptata propunere, si asiá — un'a, poté si doue si trei septemani — portile parlamentului magiar vor remané inchise.

Éta resultatulu unui guvernui ce, dispunendu de o enorma majoritate, totu trebui se cada, si inca atatul de curen tu si de reu! —

Vócea foiloru deákiste — este cátu se pote de diósa, ici-coliá chiar desperata. Partit'a — toti o tienu cu diu'a de astadi volburata in tote venturile, casi o grama da de posdári. Min. presiedintele Bittó pléca astadi la Viena, ér pe septemana viitoriea MSA se astépta aiciá, pre candu deputatii toti se prepara de duca a Casa.

De din colo de peste *Laita* d'unu timpu incóci inca sosescu faime, despre totalea destramare politica, si asiá nu ne mirámu, ca prin unele cercuri a inceputu a se vorbi de o *dictatura*!

Ecce situatiunea, creata prin stepanirea de 7 ani si diumetate a d-lorui magiar, dupa mintea — „*Inteleptul tiezii*. —

Budapest, in 9 februarie n. 1875.

De curen tu mai multe foi adusera sci rea, cumca ar fi esitu la lumina o *brosura militaria*, care se ocupe de *reform'a artilleriei in Austria* si ar fi de insemnata prin aceea, ca ar avé de autore pre serenissimulu principie, archiducele *Ioanu Salvatore de Toscana*, unu barbatu teneru, dar — ageru cu getatoriu, ce astadi occupa rangulu de v. colonel in armat'a imperatésca si este stationat in Temesiora.

Noi — marturisim u ca, prin atat'a inca n'ani fost facuti destulu de curiosi, pentru d'a cauta si studia amintit'a brosura. Astadi inca si se tramite unu micu estrasu din aceea si — la cetirea acestui de o data ni se desstepta interesarea in celu mai mare gradu. — In nrulu de dominec'a trecuta vedem u ocupandu-se in fruntea sa si *Politik* din Praga, — atribuindu-i si ea o importanta politica enorme. Pentru ca intr'adeveru acesta carticica nu este numai militaria, ci ea este pre serata de politica mai nalta, si inca de o politica, carea in forte multe puncturi convine deplinu cu politic'a, pre care popórale adeverat leiali si patriotic ale monarchiei pururiá au sustienut'o, si pre care si noi, intru interesulu patriei, a Tronului si a natiunei nostra ne'ncetatu am aperat'o — facia de grelelo retaciri moderne ale nemtilor si magiarilor de la potere.

Titulu brosiurei este: „*Betrachtungen über die Organisation der österreichischen Artillerie*,” adeca: *Consideratiuni asupra organizării artilleriei austriace*, — consideratiuni, pre cari din totu punctul de vedere le recomandam studiului nu numai militarilor, dar si politicilor nostri.

Citamu numai atat'a ca ilustrulu autore intonédia ca secu si ne-evitabile pericolul ce consolidarea *Pruso-Germaniei* cuprinde pentru monarchia abisburgica, si o spune pe facia, ca in facia acestui pericolu nu poté fi pentru noi mantuire, decat in alianta, in amic'a cu *Russia*, numai astfelui fiindu-ni ascurat dosulu pentru diu'a de lupta, care ne-aperat are se urme.

„Este trebuinta de unu resbelu, si acel'a nesmintit are se vina, dupa ce o data vecinii nostri au posf'a d'a posied frumosele tienuturi de la Dunare si estinderea fruntarilor Germaniei se recomand necesaria si spre Oriente. Austria precum pururiá s'a espusu pentru bunulu seu dreptu, in tocmai se va lupta la timpul seu pentru existint'a sa; se va lucra atunci despre cea din urma batalia decisiva.” —

Éta deci si din acesta parte constatare si aprobat temerile caror noii do atatea ori am datu expresiune — facia de *Germania*, si pentru cari noi de o suta de ori am rogatu si conjuratu pre cei de la potere, se fie drepti, se fie umani cu poporulu poste totu si cu natiunalitatile monarchiei specialmente, deca do-

rescu, ca — in óra cea grea, cea decisiva, poporul si nationalitatile se nu ii lase preda vecinilor rapitori!

Ei; dar pentru noi Romanii si pentru popórale Orientalui peste totu — acésta enunciatiune politica a archiducelui vicecolonel, mai are si acea mare insemnata, ca ea in anima presupune alianta nostra cu *Francia*, si presupune — *restaurarea domnisi ideelor umanita i sublime in Europa*, ideilor, prin a căror realizare singuru numai se poté astépta mantuirea poporalor Orientului de jugulu celu barbaru ce astadi le apesa la pamantu. —

In privint'a ascurarii fruntarilor nostre despre Germania naltul autore pretinde cu urgintia intarirea locurilor strategice din Boemia, Moravia si Austria de susu si de diosu, si spre scopulu acésta procurarea cátu mai cu graba de — 5115 tunuri nöue.

Noi — suntemu fericiti, ca vedem u cum si in sferele cele mai nalta se afla căte unu capu, ce cugeta ca si noi si căte o anima, ce sente adeverulu — ca si cei astadi atatul de poziti in Austro-Ungaria! —

Budapest, in 10 februarie n. 1874.

Minunata e — Dómne Francia acésta, minunata si — de tota lumea admirata!

Precandu la noi stam su perim u lips'a de bani, precandu calamnitata finantiera si totu d'o data reactiunea politica in Europa intréga se sente; totu atunci, adunarea nationale cea sfasiata din Versalia — se punse si si este mis de dia. Republie'a; ér municipalitatea de Paris — tocmai in acestu timpu deschide, subscriptiune la unu imprutu de 200 miliard, pentru acoperirea trebuintelor locali, si — ce se vedi! In scurtul timpu de trei dile, acelui imprutu se subscrise — de 90 de ori. In locu de cautatele 200 millione, lumea finanziarie ofera poste 10,000 de millione si — in fapta depune cautiune aproape 1000 de millione!

Singuru Parisulu — se fic subserisu aprope si esse e milliarde, ér celealte orasii aproape 4 milliarde.

Caracteristic este, ca ficele Franței, cele rapite de neamtii, Alsatia si Lorena, ele songure inca au subserisu imprumutu de 200 millione intregu!

Aci, asiá credem, ca incapse intrebarea: Ce ore este la acesta natiune mai mare si admirabile: patriotismul sau, sau — avertisa?

Diet'a Ungariei.

In siedint'a casei representative de mercuri 3 l. c. dupa cele formali urma ordinea de di: continuarea desbaterii generali asupra bugetului pro 1875.

Primulu vorbitoriu e C. Tisza. Elu accentua ca tota responsabilitatea pentru necasurile de astadi cade numai asupra partitei deákiane, de ora ce eu a sustien utu tote guverniele, peste totu reie; de la 67 incóce. Dupa acestea aréta ca nu sau facutu tote economisările possibili si de aceea, convingendu-se inca ca guvernul actualu nu pasiosce pe cararea cea adeverata pentru restabilirea ecilibriului in cass'a statului, nu poté vota bugetulu nici in generale pentru actualele guvernui. Insira apoi economisările ce s'ar mai poté face, atinge espoatarea venitelor neglese, intóna necesitatea de a redică potinția cetătenilor pentru a poté platí dările si dechiera in urma ca dări nöue nu se mai potu impune, ci se se mai contractedie inca unu imprutu pentru acoperirea lipselor no-aperato.

In urm'a acestoratreco la gruparea partilor din nou si se pronuncia asupra pactului de la 67. Aci accentua, ca renegarea de principiu nu se poté cero de la neme, iar provoca pre toti patriotii ca se delature diferintele de principie pe unu momentu — intre criticele imprejurari, in cari se afla astadi tier'a, si abstragendu de la opusetiunea contra articulului 12 din 67, se se grupedie in o majoritate considerabile, pentru a poté sprigini unu guvern ce va avé tar'a si voint'a se intreprinda pasii pontru a scapă tier'a din lipsa cele mari de astadi. — Astu-feliu abdicendu Tisza de opusetiunea contra articulului 12 din 67 si dandu a intielege ca ar dorii se intre in ministeri, propuse se nu se votedie regimului actualu bugetulu carutu.

A vorbitu apoi A. Pulszky aperandu regimulu si apoi A. Tavasz si Lukó combaten tu proiectulu de pe tapetu, si cestu din

urma — cerendu se se provoce natiuneai ntréga pentru a aduce sacrificie de altariulu patriei, si si-dede spresiune dorintie pe a vedé pe „primul magiaru,” pe insusi Regele ca aduce atari sacrificie, abdicendu de la o parte din lista civile a sa!

Siedint'a se redică. —

In siedint'a casei representative de joi, 4 l. c. dupa cele formali si dupa presentarea de petituni, urma ordinea de di: continuarea desbaterii generali asupra proiectului de bugetu pro 1875.

I. Helfy critica proiectul de bugetu din punctul de vedere alu ne-economisarii, ér proiectele de dare ale lui Ghiczy din punctul de vedere alu nepotintie cetătenilor de a solvi dările nöue. De aci recomanda neprimirea proiectului de bugetu ca base la desbaterea speciale. In urma doresce ca se se dechiare toti partesanii lui C. Tisza, ca in cátu sunt uniti cu enunciatiunea acestui-a de a abstrage astadi de la opusetiunea contra statii de afaceri comune de astadi; doresce ca se o scie acest'a tota tier'a si ca cátu mai iute se vina la potere si Tisza, pentru de a se documenta si prin elu, ca fericirea tieri nu se poté ajunge pe langa sustienarea basei afacerilor comune.

C. Széll accentua, ca imbunatatirea finantelor tieri nu poté se ajunga numai prin statorirea de regule finantiera, ci va trebui se se intreprinda schimbări de crutiare in administratiune si va trebui se se medilocișca intrarea in vietia a institutiunilor ce vor se redico potintia cetătenilor de a platí dările. Aci reflecta inse ca cass'a statului reclama ajutoriu momentanu; de aceea este ueaperatu de lipsa, ca se se primësc proiectele ministrului de finanta, relative la regularea cassei statului, caci numai prin estea se poté ajutora mai securu si mai curundu cassei statului, ér prin alte operatiuni se poté ajunge numai o ameliorare mai tardia.

Dupa acestea aréta, ca deficitulu din anulu present in comparare cu deficitile din anii trecuti, desi se pare a fi mai mare, totusi este mai micu cu 15 millione, decatul cele din anii trecuti, caci intre spesele din estu-anu occuru chiar 15 millione, cari se presentara pentru prim'a óra in bugetulu anului present, precum sunt spesele peotru interesele ultimului imprutu, immultirea garantilor pentru drumurile ferate, spesele pentru catastru etc. De aci apoi deduce ca este peste protintia chiar estu-tempu se se acopere spesele numai din venitele de pana aci. Astu-feliu Széll — dupace aréta ca caus'a principale a destramării finantelor jace in imprumutele cole scumpe si dupa ce constata ca din imprumute cea mai mare parte se intrebuinta pentru investitiuni, de la cari se astépta in viitoru multa venitu in cass'a statului — se pronuncia nu numai pe langa primirea proiectului de bugetu ca base la desbaterea speciale, ci totu odata si pentru primirea intregului planu a lui Ghiczy, de a restatori ecilibriulu in cass'a statului.

M. Politu ia apoi cuventulu, care lu-reasumam in urmatorile: Starea de astadi a finantelor Ungariei nu este unu productu alu templarii, ci consecintia neaperata a sistemel; nici ca potu se fie de tote dilele causele ce aducu in o stare finantiera asiá trista o tiéra avuta in poteri si linisita in pace. Recolt'a rea, crisele finantiera, chiar si ne-economisarea pe terenulu administratiunii nar si potutu duce tiér'a la o asiá papastia, daca sistem'a politica ar fi fost, alt'a. Patriotismulu poté ajutá multu ince facia de o sistema politica rea nu ajuta nimica nici cea mai mare incordare. Francia a fost in stare se plateasca millione, Ungaria ince nu e in stare se restabileasca nici chiar ecilibriulu in cass'a statului, caci lipsescu conditiunile de a fi cestatiienii sei prompti intru a aduce sacrificie patriotic. Situatiunea la noi este deci forte trista, caci la noi se vede a nu fi cu consideratiune la adeverulu nestramatureru, ca adeca finantele ordinate sunt conditiunate de sistem'a politica buna.

Chiar dela nefericit'a lupta de la Mohaciu se vede in istoria Ungariei o aparinta ne-intreupta ce nu mai ocuru in istoria altoru popora. Aceasta aparinta este imprejurarea, ca Ungaria a adusu sacrificie enorme in sange si in bani pentru sustienarea pusetiunii Austriei de a fi potere mare, fora ca se guste

si ca din fructele acestei stari; din contra ince, cu cátu pusetiunea Austriei s'a consolidat, cu atat'a s'a slabitu potre rea politica a Ungariei, si astu-feliu Ungaria a intrebuintat totce poterile sale pentru debilitarea sa propria.

Si starea finantiera de asta di se reduce deci la aceea intrebarea, ca óre are Ungaria interesu specificu in sustienerea Austriei ca potere mare seu nu? — A cesta intrebare a rezolvit'o pactul de la 67, a carui-s urmari se vedu in starea finantiera de astadi; potu ince se mai fie inca de acesi-a cari credu in viitorul Austriei si asiá se sustienca ca fericirea Ungariei se poté ajunge numai in legatura cu Austria. Astu-feliu sunt la noi doue direptiuni: politic'a conservatiunilor si a celor pentru nedependintia. Ambele aceste direptiuni vor a revedé pactul de la 67, numai cátu ca fie-care din altu pu nctu de vedere: cestia credu in o Ungaria tare numai fiindu cu totulu nedependinte: ceia ince astu-feliu sunt la noi este destul de a se realizarea intereselor Ungariei si a elementului magiar numai in intarirea Austriei.

Pactul de la 67 a datu, ce e dreptu, ceva favoruri de nedependintia si Ungariei, ince numai ca se o ruinodie totalmente. Astu-feliu din o potere, si intréga nu pré tare si mare, s'au facut doue si ambele cu căte unu aparatu administrative de poteri mari. Resultatul fu ruinarea moreu a finantelor in ambele state; in Austria ince se sustieni lupta mai indelungatu contra essaurarii finantelor, caci ea infloresce in industria si comerciu, — dar la noi este destul de bancrotam, daca vinu asupra-ne căti-va ani rei. Astu-feliu s'a si templatu.

Aci vine deci intrebarea ca cum am poté scapă din necas. Daca este in interesul Ungariei si a elementului magiar ca Austria se fie potere mare, atunci armata comună trebuie sustienuta, ér hovodii pestrecu poterea finantiera a Ungariei. De aci apoi ar urma revisiunea pactului de afaceri comune, in acésta direptiune, si astu-feliu mantuirea noastră din necasulu finantial; astu-feliu deci, daca e vorba se se sustienca Austria, ca potere mare, in interesul elementului magiar, atunci trebuie sacrificata autonomia si nedependintia Ungariei.

A dou'a alternativa de a scapă tier'a din reu este a sustieni si lupta pentru autonomia si nedependintia Ungariei. Aceasta este adeverat'a politica patriotica, caci pactul pe la 67 nici n'a intarit poterea Austriei ce se vede si din aceea ca ea a intrat in alianta cu poteri carora nu li poté nici candu impune; deci la ce se mai tienemu atat'a armata, candu si cu mai pucina potem ocupu pusetiunea de astadi, si asiá ar fi bine se nu mai briliam, fiindu-ni pusunariele góle. De altu-mentrea nu este tocmai fericita statulu acel'a ce are o armata mare, ci acel'a acarui organizatiune interna e basata pe liberitate si neuternare.

Autonomia si nedependintia Ungariei este apoi nu numai o cestiu finantiera, ci si de cultura, caci unde am stă noi astadi cu cultura, daca nu s'ar si sacrificata tota poterea Ungariei, de la lupta mohaciana pana astadi, numai pentru sustienarea unei poterii intipuite a Austriei?

Autonomia si nedependintia Ungariei se va ajunge ince numai prin desvoltarea democratiei, caci poterea unei tieri e in poporu, ér a Ungariei in nationalitat; de aceea este de lipsa a mediocri, ca tote nationalitatile se dea tonu in statu, ér form'a sub care, va se o deslege viitorul, caci ea este o cestiu de cultura. Nu e bine deci se se octroedie poterii de statu resverea cestuiilor ce are de a le resolve cultur'a, si astu-feliu nationalitate ce e astadi la potere in Ungaria ar trebui se se pörte mai cu multa incredere facia de nationalitatile conlocuitorie.

In acestu modu numai se va poté dela-turá reulu iminent, nici de cátu ince pe basa pactului de la 1867. Cine doresce autonomia si nedependintia Ungariei se considera deci ca tote retele provinu asupra tieri din pactul dualistic si din politic'a interna cea gresita. Aci este de a se caută medicina.

Ce se tiene de bugetulu presentu elu nu poté fi votatu fora a se dà prin ast'a inca o lovitura de morte poporului contributioru; caci dările directe in Ungaria se urca la 80% din venitulu curat, ca nicaurea in alta tiera,

— ér potintia cetățienilor Ungariei de a plăti dările și cea mai mică facie cu cetățienii din ora care altu statu de civilisație.

Astu-feliu scapare de reu ni promite ori largirea bazei de la 67, adică abdicarea de totu de la autonomia și nedependenția Ungariei, ori delaturarea totală a acestei baze, adică stabilirea autonomiei și nedependenței Ungariei. Guvernul actual inse nu vedese atari intentiuni si de aceea nici că merita să se votodje bugetulu, pana candu mai susține politică pactului dualistic de la 67, prin care intre altele s'a creatu si o direcție neamica facia de poporale din Oriente, ceea ce nu pote fi in interesulu poporului ce locuiesc Ungaria.

In urmă estor'a presenta unu proiectu de resolutune in numele seu si alu amiciloru sei de principie:

„Considerandu că starea cea trista a finanțelor tierei este rezultatul politicei interne de pan'act si a aplicării relatiunilor de statu facia de Austria;

Considerandu ca poterea de statu castigata prin pactul de la 67 se intrebuintedia numai pentru ascurarea de suprematia unei națiunalități si spre daun'a generală a libertății si culturei, in care urmare apoi s'a nascutu necesitatea de unu aparatu administrative forte complicat si scumpu, si s'au desconsiderat chiar si legile in viu-gore; —

Considerandu că in urmă sistemei actuale do admin'istrare si a relatiunii de dreptu publicu cu Austria este peste potintia a se micsioră dările, si asiā pré mari, ér dări mai mari nu pote suportă tier'a:

Considerandu că regimul actual se identifică cu sistem'a actuale si sustiene intregitatea sarcinilor celor grele:

Propunu in numele meu si alu amiciloru de principie, ca on. Casa representativa se nu primășca proiectulu de bugetu ca base la desbaterea speciale.“

T. Pauler reflecta ante-vorbitorului, că pactul de la 67 a intentionat regularea relatiunilor incurate ce se nascuțe intre Austria si Ungaria in urmă aliantiei de sute de ani; apoi se incerca a areta că acestu pactu a adus multe folose Ungaria si că de atunci Ungaria a intrat in concertul statelor europene. Dupa acestea se incordă să resfranga asertiunile mai multor vorbitori, cari aretara că justitia si administratiunea este mai rea ca nainte de denumirea ampliatilor. Aci accentua, că nu pote să fie asiā de ora ce totu acelle persone s'au denumit si cari acu sunt mai nedepindinti si mai bine dotate. In urma intona, că tarf'a unui regim in tierile constitutiunali nu este conditiunata numai prin tarf'a de carateru si prin soliditatea individualilor ce compunu ministeriul, ci si prin soliditatea partitelor, grupate dupa principie; de aci recomanda parintiloru patriei aplecare assiomei: Concordia res parvae crescunt; discordia maxima que dilabuntur.

Siedint'a se redica. —

Romania.

Ni este detorintia, a nu trece — din adinsu cu vederea, nice unu momentu de interesu publicu, nice o aparitie de ceva insenatate — in viet'a de astadi a statului romanu, nu numai pentru că este statu romanu, care naturalmente ni e legatu de anima, pețru care ne bucurămu, candu audiu de bine, si ne intristămu, candu audiu de reu despre elu, — ci specialmente si cu privintia la guvernul de astadi alu acelei tieri, guvernul intru alu căruj nume nu o data ni s'a insinuatu că am fi preocupati in contra-i si că am vedé totu numai negru.

Asta data deci — éta că suntemu in placu'a positiune, de a luă notitia in două privintie despre constatari publice faptece, intru folosulu tierii si — spre onoreea acestui guvern.

De curendu ne suprinse o telegrama din Bucuresci in foile straine, carea ni spunea că „Senatul in unanimitate a votat reconoscinta ministeriului Romaniei pentru tienut'a sa in cestiunea portilor de feru.“

Publicul celu mare — pretotindeniș se intrebă: ce ore va să dică acest'a?

Cetitorii mai vechi ai Albinei si voru aduce — credem a minte, că noi de repetite ori am amintit si discutat acesta cestiune

— ocasiunalminte firesce, si anume, o data chiar in Diet'a ungurésca, atunci candu a fost la ordinea dilei resultatul conferintelor de Londra si cu fiasculu dlui c. Andrassy in privintia pretensiunilor sale, referitorie la portile de feru si peste totu la Dunarea de diosu; alta data — acum cam duoi ani, candu inginerii Austro-Ungariei, pe tomoiul unei contiegeri secrete a guvernului nostru cu celu turcescu, foră scirea si consentientulu Romaniei — incepusera a mesură si planisă la Cataractele de la Vercerova. La ambele ocazuni noi am disu guvernul nostru ungurescu, să nu amble cu celain'a si mintiun'a, pre căi strimbe si sucite, că — va pati mare rusine, ci — să reconosca o data franeu si onestu, că Dunarea de diosu — parte mai mare, si a numea „Portile de feru“ — este a Romaniei; deci să se intelégă cu guvernul Romaniei in privintia delaturării pedecelor navigatiunii in acele părți.

Guvernul magiaru — n'a luatu nici intr'o socotela cuvintele nóstre, dar apoi — a să patit'! I s'a opusu lucrările sale si Romania si Serbia, si — lucrările au trebuitu intrerupte, dreptul acestoru tieri a trebuitu reconoscute, si — a acestora invoire a trebuitu a se caută. Ei, — dar intr'aceea la noi prumpe crisia financiale si acum — chiar cu o concesiune in mana din partea statelor de la Dunare, n'am avé medilcole banali d'a continua lucrările pro cari nainte cu 2—3 ani voi-amu să le esecutămu per nefas.

Despre Serbia, — nime nu s'a indoit unu momentu că ea si-va aperă dreptulu cu ambe manele; din a ei parte s'au si alungatu cu poterea fizica inginerii mesuratori si esaminatori in acea parte a Dunarii; dar — placutu suprindiatoru este, că nici guvernul Romaniei in acesta privintia n'a remasă mai pucinu zelosu, esactu si energicu. Si acést'a este, ce in siedint'a de la 1. fauru n. a Senatului Romaniei s'a constatatu, si inca chiar prin iniciativ'a opositiuniei, si deci s'a aprobatu in unanimitate.

Dlu senatore Desliu, facuse in acesta privintia o interpelare ministrului de externe, si apoi s'a pus de a studiatu intréga corespondența diplomatica, ce s'a intretinutu asupra incidentului, si astfelui căscigandu-si deplin'a convingere, că guvernul a aperat u cu tōta demnitatea drepturile de autonomia si suveranitate ale tierii, recunoscă acesta solenelu inaintea Senatului si a tierii, constatandu cu bucuria, că — „ori candu este vorba de apărarea drepturilor tierii, nu essiste in sinulu representatiunii nationali nici partite, nici n'ntiegeri personali, ci — este unu sensguru corp, o sengura vointia si anima!“ Acestora constatari urmandu reconoscinti'a inca a duoi domni, totu din opositiune, anume a d-lor Zisu si Bozianu, — astfelui senatulu intregu a pronunciatu „aprobarea conduitei si a ideilor guvernului intru aperarea drepturilor tierii.“

Triumfu eclatante si — pe deplinu meritatu. —

Alu duoilea resultatu pré laudabile de activitate a guvernului de astadi alu Romaniei, lu-notămu dupa unu reportu generale alu ministrului lucrărilor publice cătra MSa Domnitorulu, asupra folosirii dileloru de lucru publicu, judecianu si comunale, pentru sporirea si resp. repararea căilor de comunicatiune.

Romania are o linia ferata, forte scumpa, carea percurge tier'a de a lungulu, de la o marginie extremă la cea-lalta, si carea numai asiā pote să fie — in locu de ruina, o binecuvantare pentru popor, déca prin căi perpendiculari bune, tōte județele, ba tōte orasiale si satele de prin prejura, cătu mai curendu vor fi legate de ea. Numai in acestu modu tier'a va fi in stare a portă — for'a senti greutatea loru — marile sume de garantia, ce a acordat actionarilor de la drumurile de feru.

Acestea avendu in vedere, nu pucinu ne-am bucurat, candu din citatulu reportu alu ministrului Cantacuzinu afaramu, că in decursulu anului 1874 s'au esecutat prin munca publica a poporului 1250 chilometre terasementu, (cum se dicu pe la noi — „dolme,“) 845 chilometre impetrare, si 453 1/2 chilometre reparatiuni.

Totu acelu reportu ni spune, că — inca mai multu se poate produce de pre partea muncei publice a poporului, déca nu lipsă materialulu, inginerii si lucratorii speciali.

Candu o data vom sei, că — Romania pre langa o retiea de drumu feratu de vr' 2000 chilometre, mai are inca celu pucinu de 10 ori atâta siosole bune, apoi atunci vom poté dice, că tiér'a posiede un'a dintre conditiunile principali de desvoltare a economiei naționale, si prin urmare de — civilisație si prosperare; ér pana atunci ora care guvernul va contribui barbatoscela ajungerea acestui scopu, vomu reconoșce că a binemeritatu de patria. —

Oradea-mare, 4 fauru 1875 st. n.

Pré-onorate Domnule Redactore! Suntem rogati cu tota stim'a — din partea societății de lectura a tenerimei romane de aici și dă in colonele pretiuitului Dvostre diuaru unu anghiletiu urmatörilor orduri:

In numerulu 4, cu datul de 16/28 Ianuaru 1875 alu pretiuitei Albine a fost publicata program'a siedintie de deschidere a societății junilor romani din Oradea-mare.

La numerulu 7 alu acelei programe se vede pusa pies'a: „Romanii din Bihor,“ schizie etnografice, — disertatiune compusa si rostita de Traianu I. Farkas, juristu de anulu II.

Introducerea acestei disertatiuni in programa, s'a facutu pe cale necunoscuta, foră consensulu societății, — precum acést'a pote să se dovedește cu protocolulu siedintiei din 24 ianuaru a. c. ce se alatura aci si care evidentiment arăta genuin'a statorire a programei.

Subsemnatul din increderea societății are onore a dechiară acestu pasu alu dlui conducetoriu de arbitrariu si nejustificabile, prin urmare program'a publicata in acelui punctu de falsa. —

In urmă a acestei proceduri si pentru nerespectarea concluzelor aduse de societate, se escara mai multe neplaceri, cari inca se voru aduce la cunoștința onoratului publicu cătu mai curondu. *)

Pentru societate:

Vasiliu Popoviciu,
notariulu siedintielor.

B. Comlosiu, in Torontalu, 18 ian. n. 1875.

Onorata Redactiune! Tramitiu-mi unu amicu responsulu chiarificatoriu alu dlui asesore si referinte consistorialu Petru Petroviciu din Aradu, cu seriosa provocare d'a-lu celi si apoi a me dechiară la gravele inculpări, resp. suspiciunari din acel'a, referitorie la capitalulu bisericescu de 10,000 fl. B.-Comlosiu, — dupa ce l'am cettu m'am aflatu moralmente necesitat a satisface sinceri provocări d'a dilucidă, eventualmente si documentat a devenit a stare a lucrului, spre linisirea tuturor coloru ce se interesă si se bucură de prosperarea, dar se supera de pericitarea bunurilor bisericesci. Me voiu resstringe simpluminte la positivele dato, estrase din protocolulu ratiucinilor bisericii nostre si speru că acelea vor delatură tota baniula.

In 22 maiu 1856, candu mi se incredintase portarea socotiloru bisericesci, — pe candu in acelui anu déjà se intreprinse si in urmatorul finise renovarea, respective acoperirea de nou a bisericii si a turnului, si de obligate rate se escontantau parte din disponibili bani gata, parte din venitulu curatul alu acelui anu, ér o parte mica — din incasatul interesu, — la finea acelui anu avea biserica capitalu, in obligatiuni: 1965 fl. 5. cr. m. e; in interesu neadunate de pe mai multi ani: 535 fl. 24. cr; in numerariu: 886 fl. 8. cr. m. e; in totale: 3386 fl. 37 cr. mon. conv.; ér dupa finirea lucrărilor de renovare si dupa escontarea tuturor ratelor la finea anului 1857, mai remasese capitalulu, in obligatiuni 1615 fl. 27 cr; — in interesu neadunate de pe mai multi ani 472 fl; in bani gata: 119 fl. 16 cr; si asiā in suma totala: 2206 fl. 33 cr. m. c.

Din arataatele date resulta, că intréga renovare s'a escontat mare parte din banii gata si din venitulu anuale, si pucinu numai din restanti'a intereselor; de ora-ce in vitréga jurstare d'atunci noci că se poate altecum, căci la inceputulu lui decembre 1856,

*) Despre neplacerile, ca să nu dicem scandalul publicu, escatu din atins'a unilaterală si arbitria schimbare, facuta in programa, a nume de spre demonstratiunea prin fluerașa dlui I. Farcașiu la nr. 7 dejă ni-a sositu unu reportu detaliat subscrutu de vr' 20 de membri, pe care lu-vom publica cătu mai curendu. Déca ne superăm pentru intreveniente conflicte si violențe in pretiuit'a societate, apoi ni este de mare mangaiere castigat'a convictiune că causele — nu sunt de natura nici politica, nici nationale, ci — cu totul ordinari.

Red.

trecedu unu comparochu, cu mai multi creștini detorasi, la alta confesiune, sub protestu că si densii ar avea parte din capitalulu bisericii noastre, nu voiau si a refu detorile de interese, prin carea renintia influintia si pe ai nostri, in cătu despre solvirea seu pre'noirea obligatiunilor vecchi si invoirea d'a se ascură banii bisericesci prin intabulatuni, neci vorba nu potea să fie, fisecare debitor cugetandu că pre cătu i-a succesu o data a cuprinde din capitalulu matrei biserice, pe atât a ca fiu alu ei ar si avea dreptu a detine é pentru sine. — Acăsta trista stare observandu-se, fatale imprejurări ni dictau: a nu mai dă imprumutu, ci adunandu banii, a-i alocă in casse publice de pastrare, cea-ce cu scirea protopopului d'atunci să a facutu.

Avendu in vedere inse, că candu-va — cum, cum nu, totu succese primării comunali a căstigă respectivul libelu si a scôte din cass'a parsimoniale din Hatzfeld elocatii 800 fl. ai bisericii si ai folosi pentru trebuinte comunali, ér bisericii a dă obligatiuni, din cari o parte si astadi se numera la capitalulu bisericescu, — asiā pentru evitarea de astfelii de daune, cerusemu a mi se concrede libelul mie spre pasătrare, garantandu eu pentru orice eventualitate, si cererea mi s'a si incuviintiatu din partea superiorității d'atunci, cu atât mai alesu, căci in anulu 1856, pe candu se aflau bani in cass'a bisericii, de nou se incercă unele suflete depravate a intreprinde furu, ce inse nu li-a succesu.

Dupa amintit'a incuviintare, din banii erutati s'alocat in I. — vechia — cassa parsimoniale din Temesiora in 31 maiu 1862, 1350 fl. v. a; in 13 iuliu 1867: 700 fl; — in 20 iuliu 1868: 500 fl; in 30 iuniu 1869: 1200 fl; in 8 fauru 1870: 600 fl; in 22 ianuaru 1871: 600 fl; — in totale: 4950 fl. dela cari elocări pana la finea anului 1870 se computau 5%, totu la 1/2 de anu capitalisande, ér d'atunci incocă 6%, si fecera cu capitalulu la 3 fauru 1874, sum'a de 7131 fl. 35. cr. v. a. care suma — considerandu-se, că amintit'a cassa nu voise neci in mai recentul timpu a dă procente mai avantajiose, precum oferiau altele, — despre o parte, ér de alt'a, că poporii nostrii in trecutii ani forte sterili, de felii nu se poate folosi de imprumuturi dela acea cassa, ci că mai multi acurgeau la cutare domnu dintr'o vecina comuna pentru imprumuturi de la o cunoscuta cassa de pastrare, de unde inse in locu de cautatii bani aduceau numai idei stricătoare: asiā dupa avut'a preconsultare cu mai multi distinsi, in 3 fauru 1874, mai susu aretat'a suma s'a adusu si in urmatorul dia de 4 fauru s'a elocat in cass'a de pastrare din locu, cu 9-procente, — in carea déjà in 22 decembrie 1873 se mai elocarea 1200 fl. pe numele: „Biserica greco-orientala romana a B.-Comlosiului“, insemnandu-se in libelul la locul seu: „Elocatele sume, precum si obvenințele loru procente, numai in prezent'a concernintei protopopu, respective suplinte, a unui parochu si a unui tutore bisericescu din locu, să se estradă.“ — Sumele acestei, computandu-li-se interesulu, fecera la finea anului 1874: — 9005 fl. 4 cr; cătra care mai adangendu-se 800 fl. elocati in 1872, in Parsimoniaru din Chichinda-mare cu 7%, dă unu capitalu de 9979 fl. 4. cr. v. a.

Nu va fi superfluu a aminti, că la an. 1868 s'a mai spesatu 2800 fl. pentru procurarea unei campane de 24 măgi si pentru pretornarea unei alteia, precum si monturarea tuturor campanelor de Pozdech. In parsimoniaru aici mai are biserica nostra 469 fl. 55 cr. v. a. sub numirea de: „fondu stipendiariu alu bisericii gr. orient. romane din B.-Comlosiu“, inceputu in 14 octobre 1869. — Asidera se mai afia 133 fl. 70 cr. sub titlulu: „fundatinea Schiffmaniana“ pentru sustinerea uneia cruci la campu. Si asiā resumendu-se elocările incepute la 1862 pana la finea espiratului anu, biserica nostra are unu capitalu de 10.582 fl. 29 cr. necomputandu aci obligatiunile de 909 fl. 44 cr. si interesulu acestora de pe mai multi ani, ajunsu dora mai la atât'a.

Acum, déca in urm'a acestor date, se va fi afandu vr' unu suspiciunatoriu, a mi atribui măcar numai cătu de pucina stăruintia pentru conservarea si sporirea capitalului nostru bisericescu, in restimpu de 16 ani, dela 2206 fl. 33 cr. mon. conv. la peste 12.000 fl. v. a. economisate numai dela venitulu campanelor si rechisitelor bisericesci, dela lu-

minari si dela interesulu clocatelor sume, si va reconosce, cumea nu mi-a fostu intentiu-nea a micsiora si instrainu, ci dupa jurstari — a mari si ascurata capitalulu bisericescu, atunci m'asi senti incatua va alinatu; er la casu contrariu — nu-mi va remane, decat a me consolata cu conscientia curata, dorindu, ca altii se scrutie si economisodie mai bine.

La mediatele intrebatori a dui Referinte consistorialu, ca — de ce n'am reflectat la cele din „Neve Temesvarei Zeitung“ si „Temesi lopok“ in contra-mi aparute denunziari? — am a observat, ca — decat prin diuarie straine, — preferisem pe calea judecatoria a-mi cescigá satisfactiune in contra malitiosilor acusatori, in care afacero si fusesem in 24 novembre v. 1874 la Aradu, d'ar ne-afandu acasa pre cautati domni, si dupa-ce mai multi cunoascuti mi persvaseră a recede dela avutulu propusu, m'am lasatu si de aceea cale, propunendu-mi aici in locu a li areta nelegalitatile comise — unulu ca notariu, altulu ca jude communalu, mai altulu ca tutore orfanalu, prin defraudatiuni si falsificatiuni ordinarie, in care urmare a si succesu, a se salvă comuna de locuste. —

Er ca — de ce n'am respunsu la cele din nrulu 93 in „Albina“ aparute — observa, pentru ca — de orace dia tómn'a anului 1873 candu aparuse in „Albina“ unu articululu sub-scriu de „Argus“, prin carele se pledase crancenu pentru incetarea prestarii birului si a stolelor, si propusese a se multiam preotimea numai cu venitulu dela sesiunea parochiala, — er apoi mai intielegendu, cumea respectiv'a Redactiune nu ar fi voit a publica combate-re a acelei neloyalitati a lui „Argus“*) carele in jurul acesta si altcum cu d'adinsulu turbura ap'a, ca se-si pota cu mai bunu suscesu aruncat mregea, — d'atunci neci n'am mai ceditu „Albina“, prin urmare inculparea aparuta in nr. 2 de a. c. prin carele propriamente se sigilara si autenticara feacurile antagonistilor meu. — Multu me miru de dlu referinte, cum potu se aluneca la asi neadeveruri, cumea — — — dela intrarea in vietia a statutului organicu, de siese ani, neci dela o comuna bisericesca din tractul protopresbiteralui ratiocinie bisericesci n'au intrat la consistoriu s. a. — — — Dsa ca atare, ar fi obligatu a sc'i, cumea si in 1871 am transpusu socotile bisericesci dela mai multe comune din tractu, cate mi se tramisesera. Placa numai a cercă si a se convinge, ca e asi, apoi alta data a nu se pre prip'i cu atari amenintari, cari pana ce sum consci ca implinesc uificiul, le consideru de ghe. Postimi a frudiaru archivulu si a se incredinti d'ri reporturile mele, cumea dupace unii membrui scaunali abdisera, parte pentru betranetic, parte pentru morositate, amasteptata peste unu anu de dile dupa aprobaru nou-alesilor membrui, dupa care apoi fora intardiare s'au pusul a cale efaptuirea dispusetiunilor consistoriali; er deca nu se potu efaptui, nu e vin'a mea, ce la locu si timpulu cuvenitu voiu documenta; aici astadata voju nomai a aminti dui referinte consistorialu ca prin trécatu, cumea presumtivilor „mai multi, pre cari n'dore“, pre cari ii luh sub scetu, — nu li e dorerea, precum o dau pe facia, ci pentru ca sunt tren-titi dela loculu, de unde sperau a li succede a pune man'a pe mai multe mitutie, si a dice apoi ca si altii, ca si loru, ca la ffi ai matrei biserice, li compete partea cuprinsa; astfelui a scapá defgriges pentru terminulu politie-lor, de cari astazi sunt pana la grumadi cuptusiti. **)

V. Sierbanu,
protopopu.

Bravo! Vedi asi. Dlu protopopu a audita ca n'am vrutu se publicam combaterea — seu remontarea articolului lui „Argus“, dar de ce dsa, ca amiu si conosco vechiu nu ne-a intrebatu de cauza, si i-am si aretat, ca — n'a fost nici combatere, nici „remontatiune“, ci o denaturare si incarcare cu injuraturi orderari; apoi d'astea nu ne-am dedat a publica. Dlu „Argus“ a combatutu abusuri si — nepasarea de chiamare a unora preoti; spre combatere trebuiau a se aduce esemplu de vertuti si de zel, er nu unu lessiconu de invective ordinari. Si-apoi — ce va se dicta — pururia si pururia alusiunca la cutare persoana, despre care noi scizim, ca nu e! —

Red.

**) Fie dlu protopopu, — caru i lasaram placerea d'ri dice cativa si in vanu, — fiu convinsu, ca scriitorii interbelati din „Albina“, nici nu sunt cuptusiti de detorii, nici n'au fost candu-va in positiunea d'a profitá de banii bisericei din B.-Comlosiu. Noi multu ne miram, cum de dlu protopopu si cumanatulu seu Bogdanu nice nu voru a-si intipui, ca ar mai poté cine-va se se interesezie de banii bisericei, decat — numai cei ce dorescu aii papá! Curiosa logica si morală. —

Red.

Presecurtari de corespondintie.

Din Siopotulu-nou, comit. Severianu, cu datulu 18 ian. ni se reporta prin coi mai competinti ai comunei, intre amare vaierari, despre demoralisarea si netrebucica preotului I. B. . . . , asupra caruia se aducu cele mai grele invinovatiri, pentru cari, deca ele s'ar adeveri, ar trage dupa sine numai de catu porterea darului, — invinovatiri, pre cari na le-am poté publica fora da degradá clerulu naintea lumii si mai vertosu pre mai marii soi, — invinovatiri dupa cari, pre catu ele se denuncia de fruntasii comunei si epitropii bisericesci si — pre catu se amintesce suspensiunea acelui preotu, ne facu pe d'o parte se admiramus rabdarea si moral'a poporului nostru, pe de alt'a se stam'u uitimi de indulgint'a superioritatii bisericesci, precum ni se spune, de repetate ori, chiar si pre calea publicitatii recercate, d'ri intrevent si aduce vindecare reului!

Cum canta psalmistulu: „la riulu Vavilonului“, asi betu crestini ai nostri — ni spunu, ca in diu'a de bobotesa — au esitul la riulu Siopotului-nou si au planus — candu si-adusera a minte, ca este diu'a, unde prin tota comune se facu rogiutini solene si cu santere apei, — dar la ei nu, pentru netrebucica preotului si — nepasarea superiorilor!

Credemu ca — atat'a ajunge; er lung'a Eremiada, destinata publicitatii, o adresam u veneratiului consistoriu din Caransebesiu, pentru ca se mai veda o data, de ce se lucra si se intrevina fora intardiari spre a salvantion' a oficiului preotiesc si a d'ri mangaia-rea susfutesca, cautata de crestini. —

Din fostulu confiniu mil. banaticu, cu datulu 7 fauru n. ni se descriu casuri numeroze, despre perderea epistolelor, date la post'a regia-unguresca, precum si despre aceea, cu marcele postale se desfaeu si se instrainu de pe epistole; pe temeiulu acestoru experinti, printro interbelatano lunga, luandu-se la esamenu onorabilu d' ministeru concerninte.

Noi — credemu, ca in timpulu crisei inițieriale de faca, acesta interbelatino ar ramane perdata si forse nici unu succsu. Nemoral'a sub sistem'a intrudusa de domnii magiari de la 1867, dupa issasi marturisirea domnilor stepanitori — a ajunsu la culme si a petrunsi in tota sferele administratiunei publice. Aci se recere o cura radicala, forta de care — patria este perdata si in locu de cultura si civilisatiune, hot'a generale va fi resultatulu constitutiunei nostre!

Se asteptam resultatulu crisei deschise. —

Din Pancota, comit. Aradu, sub 5 fauru, nici nu mai scim, a catu ora vinu a ni se vaieră in publicu, cu — „vai si amaru“ de cauza loru bisericesca, de candu s'au instalatu prin intriga in capulu comitetului parochiale etc. etc. omeni nochiamati, ba chiar criminali, er bunulu pastoriu Isaia Fauru s'a delaturatu.

Noi — suntemu convinsi, ca constatandu adeverulu naintea pre domnului protopopu tractuale, vindecarea reului, deca se va areta atare, nu va intardiá. Din acesta cauza ne marginim la acesta scurta notitia. —

De langa Oravitia, in ianuarie — ni se tramite o lunga re'nfruntare, cu privinta la cele publicate in nrulu 94 din 1874 despre portarea violinte, nelegale a d'lui pretore din I amu in Carasiu, cu ocazia restaurariilor de antistie comunali, si apoi referitoriu la respingerea eu atat'a decisiune si energie a acelui invinuiri, in nrulu 1. de estu timpu alu Albinei.

Corespondintele nostru aduce din comunele Berliste, Mircoveti si Russova-noua — date, si numesce persoane — cu atat'a precisiune, in catu nu ni remane nici o indoiesa, ca in poporu procedera d-lui jude cercuale administrativu B. ir o se considera de despotica si arbitrarie.

Alegerea representatilor comunelor,

Berliste in 16 dec. ni se prezinta ca o traiuca a dlu B. ir o, pre carea insa majoritatea alegetorilor de 93 descoperind'o, a si para-lisato. Mane-dia, la alegerea de jude, volnic'a merse si mai de parte, incatua puse si depuse virilisti, er pre unanimulu candidatul poporului P. M. . . . lu eschisa — cu motivul, „pentr'u ca eu nu lu-vre u!“ Se care ora este adeverata causa?

Poporul tiene ca caus'a este, pentru ca

acelu P. M. . . . sa doveditu intre tota im-

prejurariile romanu a deverat u si

ste panu de oficiulu seu, nu u

u uelta brba.

Cu asemenea trafica, dar inca cu mai multa volniciu sa procesu la Mircoveti, unde dlu B. ir o inca scose si numi — sub diferite preteste virilisti, numai pentru d'a paralisa reesirea alegerilor dupa dorint'a poporului. In diu'a de 17 dec. poporul adunatu strigă: nu ni trebue altu jude, de catu Nicolaie Ciuciule, celu mai demnu barbatu si bravu nationalistu; dar dlu B. ir o tacu si merse cu comis. de securitate si cu pandurii acustua la birtu, de unde dupa

unu securu tempu osi si proclama a jude-pe — unu omu unelte, de aki istu. Acest'a este alegerea cu aclamatu.

In Russova-noua — poporul trantindu la alegere pre uel'ta cea vecchia si acesta isbutire serbandu-o comun'a intréga cu jocu si de fatari nevinovate, dlu B. ir o la denunciare si cu cuventu, cumea si-ar fi batutu jocu de trantitulu jude, prin duoi persecutori la facia locului a esecutatu tiranie, arestari si maltratari; pre cari le-a incoronatu cu darea in judecata a celui mai reu maltratatu, dar mai bravu romanu G. Z.

Peste totu reflesu si unile corespondintelui nostru descriu portarea d-lui B. ir o ca pe facia in contra nationalistilor indreptata si — in aceasta privintia, forta tota eructarea si sfida, oblu in contra legii si dreptati.

Noi — pona se luam acesta scurta si obiectiva notitia de acele reflexiuni, le-am comunicatu cu duoi dintre cei mai probati amici ai nostri din acele parti, rogandu ii se intrebe, se se informedie de a dreptulu despre cele aduse de corespondintele nostru, si — se ni de deslucre. Responsului din ambele parti a fost, ca — D. i. e. u, 6 m. n. i. d. i. n. u. m. i. t. e. e. comune, a de verescu mai peste totu cele aduse de dlu corespondintele alu nostru. Cu tota acestea, fiindu acestea pre detinute si nescospeptoratuni drastice, nu le publicam cu de amenuntulu, si tiem, ca spre justificarea nostra ajunge acestu scurtu estrassu; er dlu B. ir o la dorintia suntemu gata a i comunicu cuprinsulu intregu alu serierii.

Nota bene: Dlu corespondintele alu nostru chiar sub numele seu a dorit a si face lamuririle; dar noi — scim, ce va se dica, a trage — unu omu degetu cu domnii de la potere! —

AVISU.

Procedur'a cartii funduarii" in limb'a romana, de G. Tamasiu Miculescu, fostu comisariu supremu la localisara, de preseitate conducatoru cartii funduarie in Siomcuta-mare, — se pote procurat de a dreptulu de la autore sub urmatorele conditii:

1 exemplar	1 fl.
5 "	3 fl. 30 cr.
10 "	6 fl.
15 "	8 fl.
20 "	10 fl.

Anunciu.

Langa foia „Ungarische Centralblatt“ apare de la prim'a faurari a. c. in limb'a germana — unu a da a usi de doue ori pe septembra, cuprindindu publicatiuni oficiale, si anume: publicarea legilor promulgata, ordinatiuni de a le guvernului si de ale judecetiilor centrali; apoi estrase din foia oficiale „Budapesti Közlöny“, si anume: publicatiuni, apeluri pentru redactarea pretensiunilor de proprietate, concursuri pentru avere si posturi, amortisatiuni, curende, improtocolari de firme, eschieri de oferte pentru liferarea ori predarea de lucruri etc.

Acesta foia periodica ofere comunei,

advocatilor, neguitorilor, lificantilor si

indreprenditorilor unu repertoriu neape-ratul de lipsa, si costa pe unu anu: 8 fl. v. a;

pe diuometate de anu: 4 fl. v. a.

Prenumeratiile sunt de a se adresă la administra-

tiunea foiei, „Ungarische Centralblatt“, Budapesta, Zoltangasse nr. 2.

Varietati.

(Necrologu.) Din Campanii de dico in Bihor, ni se reporta despre reposarea in 17 ian. in estate de 60 de ani a unuia dintre cei mai bravi si de natiente binemeritati tierani ai nostri, cu numele Alessandru Tuducescu, carele ca omu seracu, pururiu in lupta cu multe greutati, prin munca si straduinta neobosita, ca simplu economu — a crescutu si datu natunii patru bravi ffi, unulu Ioane, astazi docente in Lipova Banatului, altulu Atanasiu, notariu la Epitropia fondurilor bis. si scol. comune din Aradu, duoi Lissandru si George — meseriasi seu maestrii in poporu, mai lasandu inca ne-asediati una ffi Julia. Reposatul barbatu a fost conoscutu si s'a bucurat de mare incredere in tota tienutul Crisului, alu Muresului si Ariesului; de ora cei cu intreprinderile sale si anume cu carausitulu patrundea pretotindeni spre a cescigá medilcete de a-si cresc bini copii, de a face buni si domni ffi ai natunii din ei, precum i-a si succesi intraderveru, si asi elu a meritata ca in faci'a natunii si ofanu: Se-i se tierin'a usiora si memor'a binecuveta!

(Necrologu.) In Murani, comit. Temesjui, reposa in 22 ian. v. dupa unu morbu indelungat, in estate abia de 41 ani, George Damas, unulu dintre cei mai buni, si chiamariu sale cu trupu cu sufletu devotat preotu alu nostru, lasandu dupa sine in adunca intris-tare, pe vedu'a sa Pauliu'a, nasc. Paulianu cu patru feciori si o fetita, apoi pe betranulu seu soeru At. Paulianu, parochulu localu si

o mare multime de rudensi — mai vertosu in Bihor, de unde a fost nascutu, apartinandu uneia din cele mai latite si renomite familie. In 24 ian. reposatul fu petrecutu la odihna eterna — cu cuvenit'a si onore pompa, de multime de preoti, invetatori si poporu, toti din tota anima ofandu: Se-i se tierin'a usiora si memor'a binecuveta!

(Necrologu.) Adelaida Miutescu, nasc.

Fizesianu, socia parochului romanu si ase-relui cons. Paulu Miutescu din Biserica-alba, cu anima sfastata de durere aduce la conosci inti onoratul publicu si a numerosele ru-

denii, perdere unice si pre amatei sale su-

rori, Emilia, maritata Radivoeviciu in Bozovi-

ciu, carea petrecendu de unu securu timpu la

dens'a in Biserica-alba, in diu'a de 21 ian. st.

v. in floare vietii sale de abia 22 de ani, si

in ali 3-lea alu casatoriei ei, fu rapita de crud'a morte, lasandu in doiu si nemangiere

pre sociul seu Danielu Radivoeviciu cu unu

pruncutiu Victor, abia de 8 luni, de asemenea

pre parintele seu Pavelu Fizesianu, parochulu

din Torocula-micu, morbosu tocmai de morte,

pre amarit'a sa mama Anca, nasc. Cratiunescu

si marea multime de rudeni. Remastesci pa-

mentesci ale reposatei joi in 23 ian. se petre-

cute cu mare pompa, de multime de poporu

fora diferintia de nationalitate si confesiune

— la odihna eterna in cimitirul romanu

din Biserica-alba. Fie-i tierin'a usiora! — er

multime ce a acursu pentru de-a face ono-

rea de pe urma, multiamita si reconoscintia! —

Publicatiii tacsabili.

Citatiune edictala.